

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล 17 ตำบล ในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล จำนวน 670 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 251 คน ใช้วิธีหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสูตร ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 : 727)

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

โดย n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นเท่ากับ .05

$$\text{แทนค่าสูตร} \quad n = \frac{670}{1 + 670 (0.05)^2}$$

$$N = 250.46 \text{ คน}$$

เพื่อให้ขนาดกลุ่มตัวอย่างมีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 251 คน

2.2 การสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยกำหนดให้ห้องปฏิบัติการบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งเป็นหน่วยในการวิจัย 1 หน่วย

2.3 หาจำนวนของกลุ่มตัวอย่างจากแต่ละหน่วยโดยการสุ่มแบบสัดส่วน (Proportional Random Sampling) ด้วยการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ และหากกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่ง ด้วยวิธีการเดียวกัน ดังนี้

2.3.1 การหาสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง วิธีการหาสัดส่วน

จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหน่วย

สูตรในการคำนวณ

$$= \frac{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละหน่วย}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

ตัวอย่าง เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลเขวาไร่

$$\text{การหากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด} = \frac{251 \times 55}{670} = 20.60$$

2.3.2 การหากกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานะบุคคล

$$\text{เช่น พนักงานส่วนตำบล อบต. เขวาไร่} = \frac{21 \times 15}{55} = 5.72$$

ได้สัดส่วนกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานะบุคคล ดังตารางที่ 4 และตารางที่ 5

ตารางที่ 5 สัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ ที่	องค์การบริหารส่วนตำบล	สมาชิก สภาตำบล	พนักงาน ส่วนตำบล	รวม	สัดส่วน กลุ่มตัวอย่าง
1	ห้วยขวาง	28	15	43	16
2	หนองบอน	19	12	31	12
3	แพง	32	13	45	17
4	หนองกุงสวรรค์	20	12	29	11
5	หนองเหล็ก	40	11	51	19
6	เหล่า	22	12	34	13
7	แก้งแก	21	12	33	12
8	เลิงใต้	24	13	37	14
9	ยางน้อย	28	14	42	16
10	เขื่อน	22	14	36	13
11	ยางท่าแจ้ง	20	12	35	13
12	หนองบัว	23	14	37	14
13	วังยาว	25	15	40	15
14	ดอนกลาง	22	12	34	13
15	เขวาไร่	40	15	55	21
16	โพนงาม	24	12	36	13
17	แห่ใต้	38	14	52	19
รวม		448	222	670	251

ตารางที่ 6 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานะบุคคล

ลำดับ ที่	องค์การบริหารส่วน ตำบล	สถานะบุคคล				รวม
		สมาชิกสภา อบต.		พนักงานส่วนตำบล		
		ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	
1	หัวขวาง	28	10	15	6	
2	หนองบอน	19	7	14	5	
3	แพง	32	12	13	5	
4	หนองกุสุวรรค์	20	7	12	4	
5	หนองเหล็ก	40	15	11	4	
6	เหล่า	22	8	12	5	
7	แก้งแก	21	8	12	4	
8	เลิงใต้	24	9	13	5	
9	ยางน้อย	28	11	14	5	
10	เขื่อน	22	8	14	5	
11	ยางท่าแจ้ง	20	8	12	5	
12	หนองบัว	23	9	12	5	
13	วังยาว	25	9	15	6	
14	ดอนกลาง	22	8	12	5	
15	เขวาไร่	40	15	15	6	
16	โพนงาม	24	9	12	4	
17	แห่ใต้	38	14	14	5	
รวม		448	167	222	84	670
						251

2.4 เมื่อได้สัดส่วนกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยจัดทำกล่องแยกองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งตัวอย่างเช่น องค์การบริหารส่วนตำบลหัวขวาง 1 กล่อง และภายในกล่องจัดทำ 2 กล่องย่อย แยกตามตำแหน่ง คือ กล่องสมาชิกสภาส่วนตำบลและกล่องพนักงานส่วนตำบล เขียนรายชื่อประชากรใส่ลงไปในกลุ่มจนครบตามจำนวนประชากร จากนั้นทำการจับสลากรายชื่อประชากรขึ้นมาทีละใบและจดบันทึกรายชื่อไว้ นำรายชื่อที่จับได้ใส่ลงในกล่องเหมือนเดิม ทั้งนี้เพื่อให้ประชากรทุกหน่วยมีโอกาสถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างเท่า ๆ กัน ดำเนินการในลักษณะนี้จนครบตามจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยแยกตามตำแหน่งของแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบล ในกรณีที่จับได้รายชื่อเดิม ผู้วิจัยจะดำเนินการจับสลากใหม่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม และเป็นแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

1.1 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และองค์การบริหารส่วนตำบลที่สังกัด

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

1.2 แบบสัมภาษณ์ สัมภาษณ์ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล 5 แห่ง เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีวิธีการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและตำราต่าง ๆ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 กำหนดกรอบแนวคิด และเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำไปใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

2.3 ร่างแบบสอบถาม นำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน ครอบคลุมทั้งเนื้อหาภาษาและรูปแบบ เมื่อได้รับข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการที่ปรึกษา ได้แก้ไขร่างแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่งตามข้อเสนอแนะ โดยปรับปรุงจากแนวคิด ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ เบส และอโวลิโอ (Bass and Avolio, 1994 : 3-4)

2.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องของภาษาและด้านอื่น ๆ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence) หรือค่า IOC โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน	+1	หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้อง
ให้คะแนน	0	หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้อง
ให้คะแนน	-1	หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้อง

นำข้อมูลที่ได้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ มาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
	$\sum R$ แทน	ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
	N แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

การพิจารณาความสมบูรณ์ของข้อคำถามจะพิจารณาเฉพาะที่มีค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ข้อคำถามใดได้ค่าไม่ถึงเกณฑ์จะนำมาปรับปรุง แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญอีกจนกว่าจะได้ค่าที่สมบูรณ์ตามเกณฑ์การตัดสิน ค่า IOC

คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ (แบบสอบถามการวิจัย)

ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญที่ได้รับการยอมรับจากสังคม และ
วงการศึกษาใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (ยูทซ์ ไกรวัลย์ 2545: 111) จำนวน 3
ท่าน ดังต่อไปนี้

2.4.1 ดร.ปณต มุลโพธิ์ วุฒิกการศึกษาปรัชญาคุษฎีบัณฑิต สาขาพุทธศาสตร์
การพัฒนากุมิภาค ตำแหน่งรักษาการผู้อำนวยการกองสาธารณสุขเทศบาลตำบลโกสุมพิสัย
อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.4.2 ผศ. ดร.กัลยา กุลสุวรรณ วุฒิกการศึกษา ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต (ภาษาไทย)
อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

2.4.3 ผศ.ดร.ไพศาล วรคำ วุฒิกศึกษาคุษฎีบัณฑิต (วิจัยและการประเมินผล
การศึกษา) ตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขของผู้เชี่ยวชาญแล้วมาปรับปรุงแก้ไข
และนำเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณาอีกครั้ง

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
ไปทดลองใช้ (Try out) กับบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลเขวาไร่ อำเภอโกสุมพิสัย
จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่ประชากรกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีวิเคราะห์หาค่า
อำนาจจำแนกรายข้อ ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างรายข้อกับโดยรวม
(Item total Correlation) และหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
(Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล ในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 17 ตำบล ตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อขออนุญาตจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเก็บข้อมูลการทำวิจัยครั้งนี้
2. ผู้วิจัย เป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดด้วยตนเอง
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์
4. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. การวิเคราะห์พฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ใน 4 ด้าน คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล แล้วนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ลงรหัสตามแบบการลงรหัส ให้คะแนนแต่ละข้อ โดยกำหนดไว้ 5 ระดับ ตามวิธีการของ ลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 93-95)

- มีระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด กำหนดให้ 5 คะแนน
- มีระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมาก กำหนดให้ 4 คะแนน
- มีระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงปานกลาง กำหนดให้ 3 คะแนน
- มีระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงน้อย กำหนดให้ 2 คะแนน
- มีระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด กำหนดให้ 1 คะแนน

3. นำข้อมูลประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์แปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยเปรียบเทียบตามเกณฑ์ 5 ระดับ

4. การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและเป็นรายด้าน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำมาเทียบตามเกณฑ์ 5 ระดับ ดังนี้

- 4.51 - 5.00 หมายถึงมีระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด
- 3.51 - 4.50 หมายถึงมีระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมาก
- 2.51 - 3.50 หมายถึงมีระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงปานกลาง
- 1.51 - 2.50 หมายถึงมีระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงน้อย
- 1.00 - 1.50 หมายถึงมีระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. การวัดระดับความคิดเห็น ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) กรณีระดับการศึกษา ตำแหน่งและองค์การบริหารส่วนตำบลที่สังกัด ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One way ANOVA)
3. สถิติทดสอบสมมติฐานที่ใช้ในการเปรียบเทียบพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม กรณีเพศ ใช้สถิติ t-test (Independent variables) กรณีระดับการศึกษา ตำแหน่งและองค์การบริหารส่วนตำบลที่สังกัด ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว f-test (One way ANOVA) กรณีพบความแตกต่างทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการ Scheffe
4. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและจัดกลุ่มเนื้อหา (Grouping) โดยใช้สถิติแจกแจงความถี่ (Frequency) จากนั้นจึงนำเสนอเชิงพรรณนาความ (Descriptive)